

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5014/21
27.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужиље Републике Србије, Министарство финансија, Пореска управа, коју заступа Државно правобранилаштво, из Београда, Косовска 31, са умешачем на страни тужиоца АА из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Глумац, адвокат из Београда, Алексе Ненадовића 31/10, ради исељења, одлучујући о жалбама тужиоца и умешача на страни тужиоца, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 6219/19 од 23.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 6219/19 од 23.02.2021. године, а жалбе тужиље и умешача на страни тужиље **ОДБИЈАЈУ** као неосноване.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да се са свим лицима и стварима исели из стана број 27, који се налази на V спрату, по структури једнособан, површине 43,09 м², ламела ..., у објекту ... у улици ... у ... и да стан испражњен од свих лица и ствари преда у posed, на слободно коришћење и располагање тужиоцу, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је захтев умешача АА из ... за накнаду трошкова парничног поступка, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 111.150,00 динара.

Против наведене пресуде тужиља и умешач на страни тужиље су благовремено изјавили жалбе, побијајући пресуду у целости и то тужиља из свих разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку, а умешач на страни тужиље због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели.

Тужена је одговорила на жалбе тужиоца и умешача. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 386. и 402. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиоца и умешача на страни тужиоца неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Исто тако, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује жалбама тужиље и умешача, јер је о свим битним чињеницама првостепени суд дао јасне и непротивречне разлоге, а о битним чињеницама не постоје противречности између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је власник стана број 27, површине 43,09 м², у улици ... у ..., ламела ... Туженој је, као запосленој у ..., наведени стан додељен одлуком правног претходника тужилце 21.01.2002. године на привремено коришћење и чување, с тим што се тужена као прималац стана обавезала да стан испразни од свих лица и ствари и доведе гау хигијенско и техничко стање у коме се налазио у моменту пријема, у року од 15 дана од дана пријема обавештења да је стан коначно додељен одређеном раднику ..., што ће комисија констатовати (тачка 2.). Почев од 23.01.2002. године тужена користи спорни стан за становање, заједно са својим сином и нема на други начин решено стамбено питање, нити било коју другу непокретност на свом имену. Решењем Комисије за стамбена питања Владе Републике Србије са седнице од 21.10.1998. године предметни стан је дат овде умешачу у закуп на неодређено време, те је одређено да ће се на основу овог решења закључити уговор о закупу са Јавним предузећем за стамбене услуге. Наведено решење је стављено ван снаге решењем од 31.12.2001. године, али је пресудом Првог основног суда у Београду П1 5450/2011 од 29.06.2012. године (правноснажна 21.11.2014. године) решење од 31.12.2001. године поништено као незаконито. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 3247/05, одбијен је захтев овде тужене за утврђење права трајног закупа на предметном стану, а правноснажном пресудом Вишег суда у Београду П.1781/15, одбијен је захтев овде тужене за утврђење да има право својине на предметном стану. Дана 18.03.2015. године, туженој је од стране тужилце уручено обавештење да се, у складу са тачком 2. Одлуке о давању стана на коришћење и чување, у року од 15 дана исели из стана, што она није учинила.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа, у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Наводима жалбе тужилце и умешача правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази, под условима прописаним чланом 372. став 1. ЗПП.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да би налог за иселење тужене из спорног стана представљао мешање јавне власти у њено право на поштовање дома. Позивајући се на одредбе члана 16. став 2. Устава Републике Србије, те одредбу члана 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода којим је прописано да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке (став 1.), те да се јавне власти неће мешати у вршење овог права сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слободе других (став 2.), првостепени суд је, полазећи од чињенице да тужила са својим сином у предметном стану живи готово 20 година, из чега произлази да има довољно трајне и чврсте везе са предметним станом, те да се стога тај простор може сматрати њеним домом, у смислу члана 8. став 1. Европске конвенције, без обзира на то да ли има било какав правни основ за његово даље коришћење. Следом наведеног, првостепени суд закључује да власник спорног стана није приватно лице, па у конкретном случају не постоје два супротстављена приватна интереса, те како за разлику од права државе да врши својинска овлашћења на имовини чији је власник у пуном обиму, интерес тужене да са сином настави да станује у предметном стану, за њих је од егзистенцијалне важности, првостепени суд сматра да се иселење тужене ради остварења легитимног циља који се огледа у заштити имовинских права државе не би могло сматрати “неужним у демократском друштву” и сразмерно том циљу, у смислу одредбе члана 8 став 2 Конвенције. Имајући у виду да у конкретном случају нема ни најмање опасности по националну безбедност, јавну безбедност нити по економску добробит земље, као ни опасност од нереда, криминала нити опасност по заштиту здравља или морала, заштиту права и слобода других, иселење тужене би представљало степен мешања јавне власти у вршење њеног права на дом такав да директно повређује њено основно људско право, гарантовано Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, односно да повређује њено право на поштовање дома, због чега је тужбени захтев одбијен као неоснован.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио као у ставу првом изреке, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени.

Наводима у жалби тужиле и умешача на страни тужиле указује се да је првостепени суд приликом доношења одлуке занемарио чињеницу да је спорни стан коначно додељен другом раднику ..., јер је решење од 29.12.1998. године, којим је предметни стан додељен на неодређено време овде умешачу, потврђено, односно коначно, због чега је погрешно становиште првостепеног суда да није отпао основ за коришћење предметног стана од стране тужене, односно да у конкретном случају нису испуњени услови из тачке 2 Одлуке од 21.01.2002. године за иселење тужене. Ови наводи жалбе су основани, јер и по мишљењу апелационог суда, тужена након истека 15. дана од уручења обавештења 18.03.2015. којим је позвана да се исели из спорног стана, предметни стан користи без правног основа, будући да је исти коначно додељен другом раднику. Чињеница да надлежна комисија тужиоца коначност одлуке није

констатовала а умешач није закључио уговор о закупу стана нису, по мишљењу овог суда, од утицаја на одсуство правног основа по коме би тужена користила предметни стан. Међутим, у конкретном случају тужена у спорном стану живи преко 20 година, и то почев од 2002. године, стога се спорни стан може сматрати њеним домом, у смислу члана 8. став 1. Европске конвенције, независно од тога да ли она има правни основ за његово даље коришћење

Чланом 1. Протокола 1. уз Конвенцију прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Према ставу 2. ове законске одредбе, претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни. У конкретном случају, право тужиле да захтева иселење тужене засновано је на закону, јер тужена за коришћење стана мора имати ваљан правни основ. Постоји и легитимни циљ тужиле, јер тужилца тужбом тражи заштиту своје имовине.

Међутим, када се ради о потреби да се тужена исели из стана, односно о неопходном интересу у демократском друштву да се тужена исели из стана, члан 8. Европске конвенције, као што то правилно закључује првостепени суд, туженој гарантује право на дом, јер тужена у стану живи 22 године непрекидно, нема друге непокретности и нема решено стамбено питање на други начин, а приликом уселења у стан од стране послодавца – тужиле, обећано је да ће јој стамбено питање на основу права из радног односа бити решено, што до окончања овог поступка није учињено, иако је тужена и даље у радом односу код тужиле. Доношењем овакве пресуде није повређено право тужиле на имовину, јер је тужилца економски јача страна. Становање у стану за тужену је од егзистенцијалне важности, па је супротстављени интерес тужиле, као искључиво материјалне природе, несразмеран интересу тужене.

Неосновани су наводи у жалби тужиоца и умешача да је првостепеном одлуком доведено у питање право другог приватног лица, конкретно овде умешача, који је добио коначну одлуку о додели предметног стана на неодређено време, а истовремено и право, односно обавезу државе као власника предметног стана да поступа по свом коначном решењу, односно да поступа по правноснажној пресуди о додели предметног стана овде умешачу, те да се иселење тужене ради остварења легитимног циља који се огледа у заштити имовинских права државе не би могло сматрати “неопходно у демократском друштву” и сразмерним том циљу, у смислу одредбе члана 8. став 2. Конвенције. Обавезивањем тужене на иселење из предметног стана представљало би мешање у њено право на поштовање дома, које је допуштено ако је у складу са законом, ако се тиме остварује један или више легитимних циљева прописаним наведеним чланом Конвенције, као и ако је неопходно у демократском друштву ради постизања тих циљева. Губитак права на дом представља најизраженији облик мешања у право на поштовање дома, те свако лице које је изложено ризику мешања таквог значаја мора имати могућност да сразмерност и оправданост мере буде утврђена од стране независног суда, у светлу начела из члана 8 Конвенције, без обзира на то што је према домаћем праву, право тог лица на коришћење стана престало, као што је у конкретном

случају код тужене утврђено. С тога су неосновани наводи жалбе тужиље да тужена на спорном стану никада није имала станарско право, те да право привременог чувања и коришћења предметног стана не може да прерасте ни у какво друго право. У конкретном случају са становишта овог суда, туженој је основано пружена заштита од иселења из спорног стана. За тужену је обзиром на њене године живота, радни стаж и године коришћења спорног стана, те немогућност да на други начин реши стамбено питање, од егзистенцијалне важности да оствари право на дом, односно право да користи стан који сматра својим домом са којим је остварила трајну и чврсту везу. Том интересу тужене супротставља се интерес тужиље да као власник стана исти, у складу са претходно донетом одлуком, преда на коришћење умешачу.

Са друге стране, право умешача, како то правилно цени и првостепени суд, у ситуацији када се доделом предметног стана решава његово право на проширење, односно адекватан стамбени простор и поред чињенице да поседује свој стан у коме живи са супругом, док му се двоје деце одселило из стана, не може превагнути над правом тужене на дом. Из наведеног произилази да се жалбом умешача неосновано указује да је побијаном одлуком првостепеног суда, повређено његово право на дом. Код овако два супротстављена правна интереса, Апелациони суд у Београду је становишта да право тужене на дом мора у конкретном случају уживати правну заштиту.

При одлучивању о основаности жалбе тужиље и умешача на страни тужиље, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе, али како не могу довести до другачије одлуке, то их посебно није образлагао, сагласно одредби члана 396. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је одбио жалбу тужиоца и умешача на страни тужиоца и потврдио првостепену пресуду, применом одредбе члана 390. ЗПП, као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака, потврђена је и одлука о трошковима поступка, из става трећег, четвртог и петог изреке побијане пресуде, на основу одредбе члана 401. тачка 2. ЗПП, будући да су трошкови досуђени и одмерени правилном применом одредби чл. 150, 153, 154. и 163. ЗПП, те Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлучујући о захтеву тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, који се односе на састав одговора на жалбу, овај суд, као другостепени, их није признао, применом члана 165 став 1 у вези члана 154 став 1 ЗПП, с обзиром на то да исти нису били потребни ради вођења парнице, због чега је донео одлуку као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка

Управитель писарнице
Јасмина Ђокић